

Sygn. akt V CSK 45/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa „M.” S.A. we W.
przeciwko „M.” Sp. z o.o. we W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego we W.
z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /17,

postanawia:

- 1) odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddalić wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka „M.” S.A. we W. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 6 czerwca 2017 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego we W. z dnia 18 sierpnia 2016 r. poprzez uchylenie nakazu zapłaty z dnia 12 sierpnia 2014 r. sygn. akt X GNC [...] /14 w części dotyczącej zasądzenia kwoty 251 043,65 zł i oddalenie powództwa w tym zakresie, ponadto zmianę rozstrzygnięcia dotyczącego zasądzenia odsetek ustawowych i częściowego oddalenia powództwa w tym zakresie.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty, gdyż postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W skardze powołano się na przyczyny oznaczone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., tj. istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę dokonania wykładni.

Skarżący upatruje istotnego zagadnienia prawnego w orzeczeniu sądu powszechnego uznającym sporządzone sprawozdanie za niezgodne z art. 54 ust. 1 ustawy o rachunkowości bez nakazania podmiotowi gospodarczemu skorygowania odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych, co doprowadza do istnienia zapisów nierzetelnie przedstawiających sytuację majątkową spółki oraz jej wynik finansowy. Twierdzi, że zasada rzetelnego i jasnego obrazu ksiąg rachunkowych oraz jedności prawa wymaga, aby wynik finansowy był jeden i stanowił podstawę wyliczania zobowiązań publicznych oraz roszczeń cywilnoprawnych.

Powyższe uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jest ogólnikowe w stopniu uniemożliwiającym potwierdzenie jego rzeczywistego wystąpienia. Jak wielokrotnie wyjaśniał Sąd Najwyższy powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) w zasadzie powinno spełniać wymagania przewidziane dla zagadnienia prawnego przedstawianego w oparciu o art. 390 § 1 k.p.c. przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy ponadto postawić w sposób tak ogólny i abstrakcyjny, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Niezbędne jest również wskazanie wprost przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości oraz różnych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Nie można ich zastąpić postawieniem pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.). Zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne bądź wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, bądź wykazania, że zachodzą podstawy do jego zmiany bądź modyfikacji. Skarżący nie zdefiniował należycie zagadnienia prawnego, którym powinien zająć się Sąd Najwyższy w odniesieniu do niniejszej sprawy.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności judykatury należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 - nie publ.), przy czym nie chodzi tu o odmiennność stanowiska sądu pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, nie publ.). Jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 - nie publ.).

Skarżąca błędnie utożsamia rozbieżności w orzecznictwie wskazujące na potrzebę wykładni przepisu prawnego z odmiennym odczytywaniem przez sądy powszechne stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy w sprawie I CK 580/04. Nie wskazuje zresztą przy tym żadnych judykatów potwierdzających ich istnienie. Niezależnie od tego skarżąca jednym zdaniem przedstawia własne stanowisko w kwestii katalogu podmiotów uprawnionych do podniesienia zarzutu nieważności

uchwały spółki nie precyzując, jakich przepisów dotyczy ta część wyводу, ani nie wskazując tym bardziej w jakim zakresie miałyby one wymagać dokonania wykładni przez Sąd Najwyższy. Taka argumentacja wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest oczywiście niewystarczająca.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia i sytuację majątkową spółki w oparciu o zasadę słuszności odstąpiono od obciążenia jej kosztami postępowania kasacyjnego należnymi przeciwnikowi procesowemu (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw

ał